

Självständigt arbete i fördjupningsämnet Svenska och lärande

15 högskolepoäng, grundnivå

Påverkas mellanstadieelevers skrivutveckling positivt eller negativt av ett genrepedagogiskt arbetsätt?

*Is middle school students' writing development positively or negatively affected
by a genre pedagogical approach?*

Emma Lantz

Martina Stanley

Grundlärarexamen med inriktning mot arbete i årskurs 4-6, 240 hp

Slutseminarium: 2024-01-09

Handledare: Mikael Berger

Examinator: Fredrik Hansson

Förord

Skrivande utgör en stor del av undervisningen i grundskolan. Därför valde vi att undersöka en utmanare till den traditionella skrivundervisningen, nämligen genrepdagogen. Arbetssättet handlar främst om att eleverna ska lära sig att förstå strukturen bakom skrivna texter och lära sig hur en text är uppbyggd. Metoden ska hjälpa eleverna att tänka kritiskt och bli mer medvetna om sitt eget skrivande men ska också utveckla deras förmåga att skapa och bearbeta texter tillsammans med andra.

Denna kunskapsöversikt har genomförts som en del av vår grundskollärautbildning i fördjupningsämnet svenska för årskurs 4-6. Vi har gemensamt kommit fram till vår frågeställning samt syfte. Martina har skrivit inledning, teorier och begrepp. Emma har skrivit om genrepdagogens historia och tre delar samt cykeln för lärande. Eftersom vi under vår skrivprocess har skrivit och redigerat den största delen av texten tillsammans, är det i övrigt svårt att urskilja vem som har skrivit vad i metod, resultat och diskussion.

Med denna undersökning hoppas vi kunna bidra till förståelse och vidare forskning inom området.

Abstract

Vi undersöker forskning om hur ett genrep pedagogiskt arbetssätt påverkar mellanstadieelevers skrivutveckling och vilka positiva och negativa aspekter som kan finnas med detta arbetssätt. Metoden för denna undersökning var att söka i olika databaser för att hitta tio vetenskapliga artiklar som uppfyllde våra sökkriterier.

Resultatet visar att det både finns fördelar och nackdelar med genrep pedagogik men också att denna inte är tillräckligt vetenskapligt befast. En av fördelarna med arbetssättet sägs kunna vara att eleverna får högre motivation, mer stöttning samt kunskap i hur de ska påbörja och strukturera sin text. Just motivation är dock något som är svårt att mäta. En nackdel är att pedagoger generellt tycker att det är svårt att implementera arbetssättet.

Undersökningen visar att vidare forskning behövs för att kunna dra några säkra slutsatser om hur genrep pedagogiken påverkar elevers skrivutveckling.

Nyckelord: *Cirkelmodellen, explicit undervisning, genrep pedagogik, proximala utvecklingszonen, systemisk-funktionell grammatik.*

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1 Begrepp	6
2. Syfte och frågeställning	7
3. Bakgrund	8
3.1 Genrepedagogikens tre delar	8
3.1.1 Sociokulturell teori	8
3.1.2 Systemisk-funktionell grammatik	8
3.1.3 Cykeln för undervisning och lärande	9
3.2 Genrepedagogikens historia	10
3.3 Vad säger läroplanen?	10
4. Metod och material	12
4.1 Sök- och relevanskriterier	12
4.2 Avgränsningar	12
4.3 Ämnesval	12
4.4 Sökmotorer	13
4.5 Sökprocessen	13
4.6 Urval	15
4.7 Artiklar	15
4.8 Tematisk analys	19
5. Resultat	21
5.1 Stöttning	21
5.2 Explicit undervisning	22
5.3 Lärares upplevelser och kompetens	23
6. Diskussion och slutsats	25
Referenser	28
Bilaga 1 - Cirkelmodellen från Eija Kuyumcu	31
Bilaga 2 - Matris för sökningar	32

1. Inledning

Språk är vårt främsta verktyg för att tänka, lära och kommunicera. Skrivförmågan är därmed en grundläggande färdighet för effektiv kommunikation och skolan bär ansvaret för att undervisningen ska stimulera elevers intresse för att läsa och skriva (Skolverket, 2022a, s.224).

Lärare upplever generellt att det är svårt för många elever att gå från vardagsspråk till ämnesspråk (Olsson Jers, 2020). Eleverna kommer dessutom med olika inlärningsstilar och har sina egna förmågor och intressen. Att skapa en undervisningsplan som tillgodoser mångfalden i klassrummet och engagerar alla elever kan vara en komplex uppgift. Det kommer nya teorier, undervisningsmetoder och forskningsresultat, och lärare behöver ständigt hålla sig uppdaterade.

Genrepedagogiken är en metod som anses vara framgångsrik när det gäller att stötta elevers lärande. Den används ofta med syftet att introducera genrer och texttyper för elever och för att utveckla skrivkompetensen. Grundtanken med arbetssättet är att elever ska lära sig ämneskunskap samtidigt som de lär sig den struktur och det språkbruk som är karaktäristiskt för ämnet eller genren (Olsson Jers, 2020).

Den här uppsatsen syftar till att granska och diskutera genrepedagogikens påverkan på mellanstadieelevers skrivutveckling med fokus på både dess positiva och negativa aspekter. Genom att utforska de teoretiska grunderna för genrepedagogik och kartlägga forskningsstudier kommer vi att presentera de fördelar som denna metod kan medföra när det gäller att främja elevers förmåga att skriva välformulerade och ändamålsenliga texter. Samtidigt kommer vi att granska eventuella utmaningar och potentiella nackdelar som kan uppstå i samband med implementeringen av genrepedagogik och hur dessa kan påverka elevers skrivutveckling.

1.1 Begrepp

I denna del kommer vi att förklara några begrepp som är centrala i vår undersökning för att ge läsaren en djupare förståelse för de pedagogiska strategier som ligger till grund för det genrepdagiska arbetssättet.

Ordet *genre* är återkommande genom hela undersökningen och kan i denna kontext beskrivas som olika texttyper som eleverna förväntas lära sig att känna igen och producera. Dessa kan vara berättande, instruerande, förklarande, argumenterande eller reflekterande. Inom genrepdagiken betonas vikten av att förstå och kunna använda sig av olika genrer för att kommunicera effektivt i olika sammanhang.

I vår undersökning nämns även *explicit undervisning* vid några tillfällen, vilket är nära sammankopplat till det genrepdagiska arbetssättet. Det kan beskrivas som en strategi som innebär att läraren tydligt och systematiskt undervisar eleverna genom att klart definiera och förklara nya begrepp, presentera specifika mål och använda tydliga exempel.

Literacy är ett annat centralt begrepp i såväl genrepdagiken som i svenskundervisningen. Ett äldre och snävare synsätt är att literacy mer eller mindre är synonymt med läskunnighet (Liberg & Smith, 2019, s.26). I denna kontext kommer vi dock se på begreppet ur ett betydligt bredare perspektiv där det till större del handlar om att eleverna ska bli läsare och skrivare i ett samhälle. Liberg och Smith (2019) beskriver literacy som en förmåga att kommunicera i olika sammanhang. Det kan exempelvis handla om att tolka och producera texter i olika former och medier.

Vidare beskriver Liberg och Smith (2019) ytterligare en breddning av literacybegreppet, som inkluderar en kritisk dimension. Detta innebär att eleverna ska utmanas och utveckla sin förmåga att ifrågasätta och reflektera över budskap och värderingar i texter. Detta kallas för *critical literacy* och är en central del i det genrepdagiska arbetssättet (Liberg & Smith, 2019, s.76).

2. Syfte och frågeställning

Syftet med denna kunskapsöversikt är att undersöka om det finns vetenskapligt stöd för det genrepedagogiska arbetssättet och om det påverkar mellanstadieelevers skrivutveckling positivt eller negativt. Vi kommer därmed besvara nedanstående fråga:

- Vilka utmaningar och framgångsfaktorer kan identifieras när man implementerar genrepedagogik i skolan?

I kommande kapitel kommer vi att presentera genrepedagogikens bakgrund.

3. Bakgrund

3.1 Genrepedagogikens tre delar

Genrepedagogiken bygger på tre komponenter, varav den första är den praktiskt pedagogiska cirkelmodellen som även beskrivs som *cykeln för undervisning och lärande*. Den andra innehåller den språkvetenskapliga komponenten kallad *SFL/SFG* (systemisk-funktionell lingvistik/systemisk funktionell grammatik) som fokuserar på språkets funktion, och inte bara grammatiska strukturer. Den tredje och sista komponenten är *critical literacy* som är en typ av ideologiskt synsätt som innebär att en kritisk dimension inkluderas i undervisningen i samband med tolkning och skapande av text (Liberg & Smith, 2019, s.76). Syftet är att eleverna ska träna och utveckla sin förmåga att kritiskt granska och ifrågasätta budskap och värderingar i det de läser.

3.1.1 Sociokulturell teori

Lev Vygotskys sociokulturella teori bygger på en grundtanke att lärande sker i samspel med andra och denna teori har influerat dagens läroplaner. Aktivitet, dialog och samarbete uppmuntras eftersom interaktion anses vara nyckeln till såväl den emotionella som den intellektuella utvecklingen (Sandell Ring, 2008, s.5). Vygotsky benämner en lärandesituation där en elev samspelar med någon som kan lite mer för den *proximala utvecklingszonen*. Samspelet möjliggör att den svagare eleven kan klara en viss uppgift med stöd idag för att senare utveckla färdigheter och kunskap för att kunna klara det själv nästa gång (Sandell Ring, 2008, s.5).

Ett annat centralt begrepp inom det sociokulturella arbetssättet är *scaffolding*, vilket kan beskrivas som stödstrukturer som gradvis minskar efter hand som eleven förmår att ta mer ansvar i sitt lärande. Detta kan handla om att lärare använder sig av visualisering och modellering (Sandell Ring, 2008, s.11).

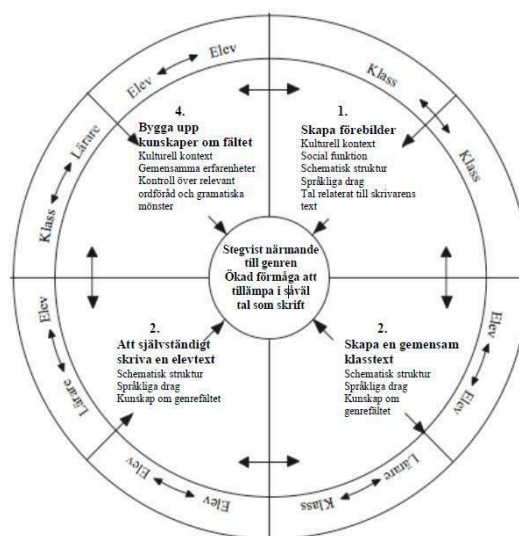
3.1.2 Systemisk-funktionell grammatik

Halliday beskriver hur språk används som ett verktyg för att skapa mening och kommunicera i olika sammanhang (Trojan et al, 2021). Hans sociosemiotiska teori skiljer sig från andra teorier genom att den fokuserar på språkets *funktioner* och inte bara grammatiska strukturer. Halliday beskriver även tre metafunktioner som styr användningen av språk; den *ideationella*

som omfattar förmågan att uttrycka tankar och uppfattningar, den *interpersonella* som är relaterad till social interaktion och relationer samt den *textuella* som innefattar förmågan att kunna strukturera och organisera text (Trojan et al, 2021).

3.1.3 Cykeln för undervisning och lärande

Cirkelmodellen beskrivs som "genrepedagogikens fasindelade undervisningsprocess" i Robert Walldéns avhandling (2019). I avhandlingen menar han att detta arbetssätt har blivit välkänt bland forskare, lärarutbildare samt yrkesverksamma lärare runt om i Sverige. I Sverige används genrepedagogiken som ett arbetssätt för att stötta elever i läs- och skrivundervisningen genom att synliggöra vad det finns för olika språkliga möjligheter i skrivandet. Genrebaserad undervisning i Sverige har till viss del spridits genom Gibbons så kallade cirkelmodell eller som det ursprungligen kallades, *teaching/learning cycle* (TLC) (Walldén, 2019, s.42-44). Metoden användes till en början för att strukturera upp undervisningen. Modellen nedan kommer ursprungligen från Eija Kuyumcu (2004) och återges från Liberg (2008, s. 15). Denna kan studeras närmare i bilaga 1.

Figur 1. Det genrepedagogiska hjulet.

Cirkelmodellen ska fungera som en process där den inledande delen är en kontextbyggande fas (Walldén, 2019, s.42-44). Denna fas bygger på att eleverna ska få möjlighet att utforska ämnet som de har blivit tilldelade. Fasen är alltid indelad i tre olika delar likt ett triadiskt mönster som innehåller uppgift, demonstration av kunskap och utvärdering (Walldén, 2019, s.206). Själva modellen innebär också att man som lärare ska påbörja sin undervisning med

utgångspunkt i elevernas förkunskaper och på så vis förbereda dem för ett mer ämnesspecifikt användande av språk innan man fortsätter till den andra, dekonstruerande eller modellerande fasen (Walldén, 2019, s.42-44).

I den dekonstruerande eller modellerande fasen koncentrerar läraren sig på de metakognitiva kunskaperna som eleverna bär med sig inom den skriftliga genren med olika strukturer som innefattar de steg som ingår i den skriftliga delen. Den tredje delen av cirkelmodellen bygger på en gemensam konstruktion (Walldén, 2019, s.42-44). I denna tillämpas elevernas metakunskaper från den dekonstruerande och modellerande fasen inom ett specifikt ämne. Texten konstrueras därefter tillsammans med alla elever och läraren i klassen genom ett så kallat APE-system (alla, par, ensam). Här blir eleverna involverade i en process som gör dem delaktiga i hur en text ska skrivas och vilka ämnesspecifika ord som kan användas (Walldén, 2019, s.42-44). I den fjärde fasen får eleverna slutligen skriva en text på egen hand och då ska eleverna ha fått tillräcklig stöttning och ha goda förutsättningar och kunskaper för att kunna skriva en egen text med korrekt ämnesspecifikt språk (Walldén, 2019, s.42-44).

3.2 Genrepedagogikens historia

Genrepedagogiken växte fram i Australien på 1980-talet efter ett samarbete mellan forskare och lärare runt om i Sydney. Arbetssättet innehåller olika komponenter varav en är den målinriktade sociala processen (Liberg, 2008). Upphovsmakarna Martins och Rothery menar också att vi i stort sett möter berättande, instruerande, beskrivande, argumenterande och förklarande texter i samtliga av skolans ämnen och inte bara inom svenskämnet. I Sverige förknippas genrepedagogiken ofta med just cirkelmodellen eller *det genrepedagogiska hjulet*.

Genrepedagogiken används bland annat för att utveckla andraspråkstälars språkliga färdigheter och då specifikt deras skrivutveckling samt läran om hur skrivprocessen fungerar och hur texter formas. Syftet var också att tillgängliggöra en likvärdig tillgång av alla olika texttyper som finns i samhället, för alla elever (Liberg, 2008).

3.3 Vad säger läroplanen?

I kommentarmaterialet till läroplanen LGR22 (Skolverket, 2022b) fastslås det att alla elever ska veta hur ett språk är uppbyggt och hur man uttrycker sig skriftligt. De ska även lära sig om hur olika texter är uppbyggda och vilka normer som finns inom skrift- och talspråket (Skolverket, 2022b).

I det centrala innehållet för ämnet svenska i årskurs 4-6 (Skolverket, 2022a) står det att eleverna ska undervisas i gemensamt och enskilt skrivande. De ska även lära sig strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag, vilket har nära koppling till det genrepedagogiska arbetssättet. De fem texttyperna som elever ska kunna identifiera och arbeta med i mellanstadiet är berättande, beskrivande, förklarande, instruerande och argumenterande texter (Skolverket, 2022).

Ett annat genrepedagogiskt moment som kommentarmaterialet (Skolverket, 2022b) tar upp handlar om textbearbetning. Syftet med bearbetning av texter är att eleverna ska få kunskap om att en text alltid kan bearbetas flera gånger för att utvecklas och bli bättre. Genom bearbetningen får eleverna också kunskaper om hur språkliga normer och ordval kan ändra hur en text uppfattas av läsaren.

Här finns en progression i hur ingående eleverna arbetar med texterna, men också i att de ska bearbeta både egna och gemensamma texter. Att arbeta med texter tillsammans med andra ställer krav på den kommunikativa förmågan. Därför ska eleverna i årskurserna 4–9 också få lära sig att ge och ta emot respons på texter.

Skolverket, 2022b, s.14.

Detta citat har ursprung i syftesdelen i kursplanen för svenskämnet och är en viktig del när det gäller arbete med text. Processen bidrar till utveckling av elevernas förmåga att bearbeta sina texter, både enskilt och tillsammans med andra (Skolverket, 2022a, s.224).

4. Metod och material

I denna del presenteras den metod som använts i samband med sökningarna. Här beskrivs även sök- och relevanskriterierna, avgränsningar samt ämnesvalet. Vidare presenteras de sökmotorer som använts och de sökningar som gjorts. Slutligen skriver vi sökprocessen och urvalet samt presentationen av våra tio artiklar och den tematiska analysen.

4.1 Sök- och relevanskriterier

Relevanskriterierna för sökningarna innehåller *skrivutveckling, genrepedagogik, genre based content, writing, swedish schools, explicit undervisning* och *genreläromedel*. Vi valde att hålla oss till genrebaserad skrivundervisning i Sverige och att endast använda artiklar som har lästs och granskats av ämnesexperter innan publicering. En artikel om undervisning i engelsk skola har dock använts då den innehöll övergripande information om skrivutveckling. För undersökningen har även en kvantitativ begränsning gjorts genom beslutet att endast använda tio artiklar.

4.2 Avgränsningar

För vår forskningsöversikt har vi begränsat kvantiteten genom att endast använda tio artiklar, men säkerställt att de är granskade av experter. För att området inte skulle bli för omfattande valde vi att bygga vårt resultat på genrepedagogiskt arbete i mellanstadiet. I huvudsak används svensk forskning, men vi har använt två engelska artiklar då vi ansåg att de kompletterade det som eftersöktes.

4.3 Ämnesval

Ett brinnande intresse för elevers skrivutveckling ledde till att vi delade erfarenheter från hur arbetet med detta såg ut på våra VFU-skolor. Cirkelmodellen var ett återkommande arbetssätt som vi båda ville veta mer om. Efter sökningar i olika databaser kom vi fram till att det inte fanns speciellt mycket forskning inom detta område. I första sökningen hittades endast fyra vetenskapliga artiklar. Vi breddade av detta skäl vår sökning till den mer omskrivna genrepedagogiken och insåg att dessa metoder ofta förknippas eller förväxlas med varandra. Detta kommer diskuteras närmare i kapitel fem och sex.

4.4 Sökmotorer

4.4.1 Libsearch

På Malmö universitets biblioteks söktjänst finns Libsearch, där man kan söka efter både böcker för utlåning och e-böcker. Man hittar även artiklar, konferensrapporter och andra texter från bibliotekets olika databaser. Sökningar kan avgränsas genom att exempelvis välja att endast visa vetenskapligt material som är peer-reviewed.

4.4.2 Swepub

En annan sökmotor där nationella forskningspublikationer finns tillgängliga är Swepub. Genom den nås metadata från publikationer som tillgängliggörs via universitet och högskolor samt forskande myndigheter och andra forskningsinstitut i Sverige.

4.4.3 ERIC

Educational Resources Information Center är en databas som tillhandahåller böcker, tidskriftsartiklar, rapporter och avhandlingar inom framförallt pedagogik.

4.4.4 Google Scholar

Googles sökmotor hittar information i vetenskapliga och akademiska källor via internet. Sökresultaten innehåller bland annat forskningsmaterial, vetenskapliga artiklar och böcker. Även här kan man välja att endast visa material som är granskat.

4.5 Sökprocessen

De huvudsakliga sökorden som användes för denna undersökning var *cirkelmodellen* AND *genrepedagogik* på Libsearch via Malmö universitet. Detta gav endast ett resultat, Fredrik Hanssons "Genrepedagogik på svenska: en fiffig metod?", skriven 2013. Sökningarna fick därför breddas på så sätt att cirkelmodellen uteslöts ur sökorden. Genom att endast söka på genrepedagogik visades 18 träffar. Kindenbergs "Fixed and flexible, correct and wise: A case of genre based content-are writing" från 2021 samt Walldéns "Genrer och språkliga resurser i grundskolans läromedel: ett funktionellt perspektiv" från 2017 innehöll relevant information för frågeställningen.

Vid nästa sökning användes sökorden *Halliday* och *SFL*. Resultatet blev 17 träffar och en av dessa artiklar tog upp den systemisk-funktionella lingvistikens på ett informativt sätt. Detta var “Critical SFL praxis in teacher education: insights from Australian SFL scholars”, skriven 2021 av Francis John Troyan, Ruth Harman och Xiaodong Zhang.

Vidare sökning gjordes med *genrepedagogik* som nyckelord, denna gång genom Swepub som fann 17 artiklar. Två artiklar valdes ut som innehöll information om både cirkelmodellen och genrepedagogik. Den första var en rapport från ASLAS höstsymposium 2008, där Caroline Liberg skrev “Genrepedagogik i ett didaktiskt perspektiv”. Den andra var Robert Walldéns avhandling “Genom genrens lins, pedagogisk kommunikation i tidigare skolår” från 2019.

Genom sökmotorn ERIC utökade vi vår sökning till engelska artiklar. Vi gjorde sökning med sökorden *genre based content* och fick 34 resultat varav vi valde en artikel “An analysis of three curriculum approaches to teaching English in public-sector schools”, skriven av Kathleen Graves och Sue Garton 2017. Trots många träffar genom denna sökmotor bedömdes informationen inte relevant för fokusområdet. Därför gjordes nya sökning i Libsearch, med nyckelorden *genre-based writing* och *Swedish schools*. Det gav tre resultat, och en artikel valdes, “The (non) effect of joint construction in a genre-based approach to teaching writing” 2019, skriven av Hermansson et al.

Vid sökning i Libsearch med sökorden *genrepedagogik i skolan* och med avgränsning i årtal, från 2013 till 2023, hittades fyra resultat. Ett konferensbidrag av Caroline Liberg valdes ut. Artikeln heter “Literacypraktiker i skolans olika ämnen”, skriven 2021.

I Google Scholar sökte vi på orden *explicit undervisning* och *genreläromedel*. Detta gav fem resultat. Vi valde artikeln som kom först i listan eftersom titeln innehöll ordet genrepedagogik och vi såg att olika lärare kom till tals i form av intervjuer. Magisteruppsatsen heter “Genrepedagogik - en explicit modell för språk- och ämnesundervisning”, skriven 2008 av Anniqa Sandell Ring.

4.6 Urval

Vi har valt ut tio artiklar som var relevanta för vårt syfte och frågeställning genom att söka på våra sök- och nyckelord, samt att läsa abstract och eventuell sammanfattning. Bland artiklarna finns det två konferensbidrag, en avhandling och en magisteruppsats varav den sistnämnda är av Anniqa Sandell Ring. Denna valdes eftersom den innehåller intervjuer med lärare som använt sig av genrepedagogiska metoder i sin undervisning. Alla valda artiklar är peerreviewed.

4.7 Artiklar

I följande kapitel presenteras våra valda artiklar. Dessa följer en genomgående struktur av sammanhang, syfte och frågeställning, metod och resultat.

Genrepedagogik på svenska – en fiffig metod

Fredrik Hansson (2013) har skrivit i sitt konferensbidrag om hur tillämpningen av genrepedagogiken i den svenska skolan analyseras samt hur den påverkar utbildningen. Artikeln syftar till att diskutera de olika dimensioner som han menar att genrepedagogiken innehåller, nämligen cirkelmodellen, systemisk funktionell lingvistik och critical literacy och hur dessa dimensioner genomförs i undervisningen. Hansson menar att genrepedagogiken bygger på dessa tre komponenter och om man bryter ut en av dessa försvinner ideologin och därav också innebörden med genrepedagogiken. Diskussionen kretsar också kring hur genrepedagogiken kan påverka elevers språkutveckling i skolan och hur den kan integreras för att främja språkkompetensen hos eleverna samt deras förmåga att skapa olika typer av texter. Hansson gjorde också intervjuer med olika lärare och undersökte studentuppsatser där studenterna i någon form tar upp eller skriver om genrepedagogiken. Lärarna som han intervjuade ansåg sig arbeta utefter modellen men uppgav däremot att modellen var svår att följa. Studentuppsatserna ger slutsatsen att de ligger mitt emellan syftet och elevens nytta med genrepedagogiken medan lärarna är inriktade på måluppfyllelsen i metoden.

Fixed and flexible, correct and wise: A case of genre-based content-area writing

Björn Kindenberg (2021) skriver i sin artikel om en fallstudie som utforskade integrationen av genrebaserad skrivundervisning inom ett ämnesområde, vilket i detta fall var historia i en årskurs åtta i Sverige. Syftet var att undersöka hur läraren kunde navigera mellan de begränsande och skapande aspekterna av genrer, särskilt med tanke på behoven och kunskapsnivån hos eleverna. Resultaten visade att läraren framgångsrikt kunde presentera olika genrer med fasta och flexibla enheter eftersom eleverna hade fått flera valmöjligheter för sitt skrivande. Artikeln framhäver att resultaten har gett en förståelse för hur genrepädagogiken kan fungera som en undervisningsmetod för att balansera och strukturera upp skrivundervisningen.

Genrer och språkliga resurser i grundskolans läromedel: ett funktionellt perspektiv

I Robert Walldéns (2017) artikel utforskar han fem skrivpedagogiska läromedel för grundskolan och vilka instruktioner de innehåller med hänsyn till genrestrukturer, logiska samband och värderande beskrivningar. Artikeln innehåller teoretiska verktyg för att analysera förhållandet mellan form och funktion i undervisningen om genrer. Genom att koppla de aktuella språkliga områdena till systemisk-funktionella och genreteoretiska kategorier utfördes en analys. Resultatet visar att det fanns en svag koppling mellan form och funktion i de undersökta läromedlens instruktioner. Dessa instruktioner om genrestrukturer var antingen för vaga eller för specifika för att vara tillräckligt effektiva som hjälpmedel. Artikeln innehåller även insikter om hur den funktionella grunden i vissa instruktioner kan förstärkas genom att använda ett tvärvetenskapligt synsätt och i högre grad se hur språkliga resurser motiveras av genrer och kommunikativa behov.

Genrepädagogik i ett didaktiskt perspektiv

Caroline Liberg (2008) har skrivit ett konferensbidrag till ASLA:s höstsymposium i Stockholm år 2008. I bidraget diskuterar hon den framväxande populariteten för genrepädagogik inom den svenska skolan och hon betonar även att det är viktigt att integrera den i ett didaktiskt perspektiv. Liberg uppmanar lärare att reflektera över att det finns olika synsätt på språkundervisning och därför presenteras ett sätt att se på språk och undervisning. Diskussionen inkluderar också möjligheten att fånga kritiska språkdidaktiska händelser i undervisningen samt effektivt navigera mellan en språkfokuserad ämnesundervisning och ämnesbaserad språkundervisning.

Genom genrens lins. Pedagogisk kommunikation i tidigare skolår

Robert Walldén (2019) undersöker i sin avhandling om hur två lärare kommunicerar olika metakunskaper om läsning och skrivning. Fokus ligger på lärarnas aktiva instruerande roller och deras användning av pedagogisk kommunikation. Avhandlingen fokuserar inte på elevernas deltagande i de språkliga praktikerna som tidigare forskning har gjort utan intresset riktas istället mot hur lärarna använder pedagogisk kommunikation. Walldén betonar att det är viktigt att analysera hur lärare kommunicerar kunskapsinnehåll samt hur de förmedlar information till sina elever. Olika begrepp tas upp såsom systemisk-funktionell lingvistik samt sociokulturella teorier om stöttning. I avhandlingen framgår det att studien är gjord på en skola med många elever som har utländsk bakgrund, i årskurs ett och sex. Skolan har satsat på en genrebaserad undervisning och avhandlingen betonar vikten av att tydligt strukturerad kommunikation är viktigt för att möta utmaningar och den oro som kan uppstå i implementeringen av genrepdagistik som undervisningsmetod.

An analysis of three curriculum approaches to teaching english in public sector schools

Artikeln som är skriven av Graves and Garton (2017) innehåller en undersökning av tre aktuella och inflytelserika tillvägagångssätt för läroplaner inom engelskundervisning (ELT) för undervisning i grundskolan samt gymnasieskolan. Författarna koncentrerar sig på hur teorin för varje tillvägagångssätt omvandlas från läroplanens teori till praktiken. Diskussionen i artikeln innehåller forskning om hur varje tillvägagångssätt har genomförts och i vilken utsträckning som teorin omsätts i praktiken och vilka faktorer som påverkar framgångarna i klassrummet. Författarna nämner också genrepdagistik och dess olika rötter såsom Rose och Martins systemisk-funktionella lingvistik, Hallidays genreteori och explicit pedagogik från Rothery och Rose samt att genrepdagistiken har rötter i Australien på 1980-talet. Resultatet har visat att analysen av de tre tillvägagångssätten har liknande ursprung och att det finns många likheter mellan dem, särskilt synen på språket och uppfattningen av lärarnas, elevernas och lärandets roller.

Literacypraktiker i skolans olika ämnen

Caroline Liberg (2021) har skrivit ett konferensbidrag till den åttonde nordiska konferensen för modersmålsdidaktisk forskning. Artikeln syftar till att belysa likheter och skillnader mellan literacypraktiker i olika skolämnen och åldersgrupper. Diskussionen handlar om att gå från en generell literacy till en ämnesspecifik literacy i undervisningen. Forskningsresultaten

som är baserade på Libergs egen forskning fokuserar på fyra aspekter av literacypraktiker och dessa är: texter elever möter, texter elever skapar, elevers rörelser i texter samt former av meningsskapande som elever förväntas delta i. Resultatet visar att redan från tidig ålder använder eleverna olika resurser i berättande och sakprosatexter och detta kan göra att deras kunskaper att tala om text och att navigera i texten försämras när det används abstrakt och ämnesspecifikt språk.

The (non) effect of Joint Construction in a genre- based approach to teaching writing

Hermansson et.al (2019) skriver i sin artikel om en studie som undersökte effekterna av genrebaserade undervisningsmetoder. Studien representerades av 90 grundskoleelever och sex lärare och den anpassades för att uppfylla målen i den svenska läroplanen. Artikeln fokuserar också på fasen som heter joint construction från den genrepedagogiska modellen från Sydneyskolan, som är känd som teaching and learning cycle (TLC). Fasen innebär att elever och lärare samarbetar för att gemensamt konstruera texter. Resultatet av studien visar att kvaliteten förbättrades på elevernas berättelseskivande och den avslutas med en diskussion vars fokus var lärarbedömningar, könsskillnader samt en reflektion över studiens styrkor och begränsningar.

Genrepedagogik: En explicit modell för språk och ämnesundervisning

Anniqa Sandell Ring (2008) har skrivit en magisteruppsats där syftet är att undersöka hur ett antal lärare ser på sambandet mellan språk och ämnesinnehåll inom ett genreperspektiv, med särskilt fokus på att skapa en språklig miljö som gynnar flerspråkiga elever. Det genomfördes en kvalitativ studie genom datainsamlingsmetoder som bland annat innehöll intervjuer och videoinspelningar i klassrum. Resultaten visade en övervägande positiv utveckling hos eleverna genom det genrepedagogiska arbetet. Lärare och elever fick enligt deltagarna både stöd och tydliga modeller och strukturer. Däremot uttrycktes det en del oro för att genrepedagogiken tillämpas på ett formalistiskt och statiskt sätt på grund av bristande kunskap om det explicita arbetet med text i Sverige. Studien föreslår slutligen att genreläromedel skapas för att stödja lärare i implementeringen av genrepedagogiken.

Critical SFL praxis in teacher education: insights from Australian AFL scholars

Francis John Troyan, Ruth Harman och Xiaodong Zhang (2021) presenterar Critical SFL Praxis i sin artikel, vilken innebär att de skriver artikeln för att betona vikten av teorin som heter systemic-functional linguistics. Denna teorins syfte är enligt artikeln att bekämpa

svårigheter som flerspråkiga ungdomar i vårt samhälle har. Författarna genomförde intervjuer med fyra australiska SFL-forskare och lärarutbildare för att utforska den sociohistoriska bakgrunden till SFL-baserad pedagogik i Australien. Resultaten från den kvalitativa analysen av intervjuerna nämner de historiska spänningarna, utmaningarna och möjligheterna i att genomföra studien. Resultatet pekar också på viktiga fördelar med teorin för både lärare men även lärarutbildning.

4.8 Tematisk analys

Texten förmedlar en metodisk struktur för att utforska genrep pedagogikens inverkan på mellanstadieelevers skrivutveckling. Utgångspunkten har varit vårt syfte och frågeställning. Genom att använda Braun och Clarkes (2006) tematiska analysmodell signaleras avsikten att ge en balanserad och djupgående diskussion om ämnet. Vi läste artiklarnas abstract, inledning samt slutsatsen och vi valde att dokumentera återkommande begrepp i olika artiklar, vilket gjorde att vi kunde jämföra dem med varandra. Utifrån detta kunde vi identifiera och hitta samband i artiklarna för att få en kvalitativ analys vars resultat kommer att stödjas av forskningsresultat. Slutligen diskuterade vi artiklarna med varandra och skrev in dessa i en matris och vi skrev även ner kortare information om vad artiklarna innehöll så att vi lättare kunde titta på våra samlade artiklar och välja ut den artikel som passade bäst för ändamålet. Genom vår frågeställning: *Vilka utmaningar och framgångsfaktorer kan identifieras när man implementerar genrep pedagogik i skolan?* kommer läsaren få en fördjupad förståelse för både positiva och potentiellt negativa effekter av genrep pedagogik i skrivundervisningen för mellanstadieelever. Vi presenterar här nedan våra teman som vi valt ut efter vår tematiska analys:

- Stöttning
- Explicit undervisning
- Lärares upplevelser och kompetens

5. Resultat

5.1 Stöttning

Sandell Ring (2008, s.11-12) skriver i sin magisteruppsats att stödstrukturer ger elever vägledning mot att kunna ta till sig ny kunskap. I arbetet med scaffolding bygger läraren upp stöd som successivt kan tas bort för att eleven till slut ska kunna klara sig utan detta. Vidare beskriver hon att lärarens roll är att vägleda eleverna i det språkliga men betonar att eleverna har en självständig roll när det gäller skapandet av text. Sandell Ring (2008, s.11) förklarar även att det genrep pedagogiska arbetssättet är en ständig balansgång för läraren eftersom eleverna behöver utmanas lika mycket som de stötts. Blir stödet större än utmaningen riskerar eleven att tappa motivationen medan utmaningar med för lite stöd kan ge liknande effekt. Detta synsätt har bland annat stöd i Vygotskijs teori om den proximala utvecklingszonen. Han menar att effekten av inläring är som störst när elever med olika kunskapsnivåer får stötta varandra.

I enighet med detta framhåller Hermansson et al. (2019) att genrep pedagogisk skrivundervisning möjliggör att elever kan fånga upp som har svårighet att komma igång med sitt textskapande. Hermansson et al. (2019) menar också att samarbete bidrar till framgång inom textskapande och detta kan i sin tur göra så att eleverna känner mer motivation. "Successful Joint Construction is the most powerful classroom practice currently available as far as learning written genres concerned" (Hermansson et al, 2019, s.1). Liknande påståenden uttrycker Robert Walldén (2019, s.43-44) där han menar att stöttning även är en central del i arbetet med cirkelmodellen och att den verkar på ett kollektivt plan, det vill säga i elevers stöttning av varandra.

Genrep pedagogiken leder till att eleverna utvecklas språkligt, såväl muntligt som skriftligt (Graves & Garton, 2017). Detta eftersom de får lära sig att gå från att använda ett vardagligt språk till ett allt mer abstrakt och akademiskt. På så sätt kan eleverna förberedas för vidare utbildning men också få en rikare kunskapsinhämtning i olika ämnen. Användningen av det mer akademiska språket kan dessutom leda till en mer jämlik inläring hos elever, vilket Troyan et al. (2021, s.387) menar kan bidra till att den akademiska ojämlikheten minskar.

Något som talar emot genrepedagogiken är dock att det inte finns något vetenskapligt belägg för om arbetssättet är framgångsrikt, varken för elevers motivation eller deras skrivutveckling (Hermansson et al., 2019). Vidare nämns det i artikeln att det dock finns ett akademiskt intresse för det genrebaserade tillvägagångssättet och lärarledda gemensamma konstruktioner av texter som skulle kunna uppmäta effektiviteten av användning av genrepedagogik. Studier som bidrar till forskning inom denna pedagogik skulle öka möjligheten att jämföra genrepedagogiken med andra mer etablerade inlärningssätt (Hermansson et al., 2019).

5.2 Explicit undervisning

Kindenberg (2021) hänvisar till Baes (2012) studie där det skrivs att noggrann läsning och explicit undervisning enligt den genrepedagogiska TLC- modellen (teaching learning cycle) eller cykeln för undervisning och lärande kunde förbättra elevers förmåga att skriva inom avsedd genre och dessutom påverka elevernas inställning till skrivande positivt. Denna syn delar Walldén (2019, s.95) när han i sin avhandling menar att lärande som sker genom explicit undervisning om genrer kan ge en djupare förståelse men även ha en positiv effekt och påverkan på elevers läs- och skrivutveckling.

Även Sandell Ring (2008, s.38) poängterar effektiviteten av den explicita undervisningen. Hon beskriver att genrepedagogiken har färdiga mallar för hur olika texttyper ska skrivas och att dessa fungerar som en vägledning för såväl eleverna som lärarna. Detta gör det lättare för eleverna att se hur exempelvis en argumenterande text ska skrivas och vilka specifika ord som kan användas i denna genre. Sandell Ring (2008, s.50) nämner även vikten av att kreativiteten och elevernas egna röster inte får försvinna i ett explicit textarbete. Vidare hänvisar Sandell Ring (2008) till Eija Kuyumcus studie (2013) som visar att detta inte behöver bli utfallet. Vissa kritiker mot genrepedagogiken menar dock att elever lär sig att kopiera text istället för att skapa sin egen. Sandell Ring (2008, s.39) hävdar dock att det är en viktig del av arbetsprocessen att eleverna får se exempeltexter och på så sätt skapa sig förebilder. Den så kallade kopieringen där elever skriver av en redan färdig text, menar hon är ett sätt för eleverna att arbeta tills de själva förstått hur texttypen ska skrivas.

5.3 Lärares upplevelser och kompetens

Genom intervjuer har Sandell Ring (2008) undersökt hur pedagoger tänker kring sambandet mellan språk och ämnesinnehåll ur ett genreperspektiv. Hon förklarar att lärare upplevt att det har skett en positiv utveckling hos eleverna efter att lärarna har fördjupat sig i det genrepdagagogiska arbetet. Samtidigt uttrycker de en oro, dels för att undervisningen kan bli för strikt och statisk men även för att göra fel (Sandell Ring, 2008, s.46). Dessutom upplever flera lärare att den genrepdagagogiska modellen är avancerad. Hon ger stöd åt lärarnas tankar genom att beskriva vikten av att de får stöttning i att införa en pedagogik som denna såsom genom utarbetat läromedel. Liberg (2021) menar likt Sandell Ring (2008) att det är viktigt att lärare får mer detaljerad kunskap om vad de kan göra för att hjälpa sina elever, samt ge eleverna det stöd och den kunskap som de behöver. Detta behövs för att utveckla en mer ämnesspecifik literacyförmåga som är en viktig del i elevernas kunskapsinhämtning (Liberg, 2021). Vidare skriver Liberg (2008, s.14) att genrepdagagogiken kan betraktas från olika perspektiv och att den i Sverige ofta associeras med cirkelmodellen. Detta kan ses som en mycket förenklad tolkning av den australiensiska genrepdagagogikens egentliga innebörd.

Likt Sandell Ring (2008) intervjuade Hansson (2013) grundskolelärare som ansåg sig undervisa genrepdagagogiskt. Hans slutsats var att genrepdagagogiken framför allt användes i klassrummen i form av arbete med cirkelmodellen. Orsaken till detta ansåg lärarna vara att de upplevde att SFL var svårt att implementera i undervisningen. Hansson (2013, s.7) menar dock att genrepdagagogiken inte bara ska framställas som *ett* sätt att arbeta på för att nå specifika mål och han menar att den ursprungliga ideologin försvinner om inte samtliga tre delar av pedagogiken används.

Lärares röster görs även hörda i Kindenbergs (2021) artikel där han skriver om ämneslärare som ville undersöka möjligheten att integrera det genrebaserade arbetssättet i sin skrivundervisning. Anledningen till detta var att försöka möta olika behov och kunskapsnivåer som finns hos elever i olika klassrumsmiljöer (Kindenberg, 2021, s.10-11). Huruvida pedagogiken är en framgångsrik metod eller inte menar han beror på hur lärarna balanserar och strukturerar upp sin undervisning. Ytterligare fokus på lärarens roll i den genrepdagagogiska undervisningen beskrivs i Hermanssons et al. (2019) studie. Där förklaras det att genrepdagagogiken kan bidra till att eleverna lär sig vilka förväntningar som läraren har på eleverna och menar att metoden även kan fungera som ett bra verktyg för att öka

inlärningsresultaten och måluppfyllelsen. I studien granskades bland annat Walldéns (2017) artikel där lärare uppmuntrades att använda sig av olika skrivutvecklande läromedel för att instruera om vilka olika genrer det finns och för att se hur elevernas språk kan utvecklas genom att skriva genrepedagogiskt. Studien i Walldéns (2017) artikel visade att de undersökta läromedlen som har genrepedagogiska drag egentligen inte spelar någon större roll för den språkliga utvecklingen hos eleverna. Däremot kan de olika stegen i läromedlen liknas vid cirkelmodellens arbetsform vilket kan bistå eleverna med hjälp i hur de ska utveckla sina texter för att få en förståelse för hur deras texter uppfattas av andra läsare (Walldén, 2017, s.17).

Lärares roll och medvetenhet står även i fokus i Libergs studie (2008, s.19) där hon sammanfattar Ivaničs (2004:240–242) resonemang kring metoder och språkundervisning. Ivanič menar att det inte finns någon universell eller överlägsen metod för att undervisa i språk, bland annat eftersom de olika synsätten har formats av olika samhällen, kulturer och historiska perioder (Liberg, 2008, s.19). Hon förklarar att lärare behöver vara medvetna om konsekvenserna av sina val i undervisningen både när det gäller metod och ämnesval. Vidare beskriver hon att en förståelse för de möjligheter och begränsningar som olika undervisningssätt kan medföra är en viktig del beträffande lärares beslutsfattande och förmåga att anpassa sig för att möta elevers behov. I framgångsrika skolor genomsyras undervisningen av ett mångsidigt perspektiv när det gäller pedagogiska metoder. När lärare integrerar olika sätt att undervisa kan de också tillgodose en större del av elevers inlärningsstilar och behov. De olika metoderna kan dessutom komplettera varandra och skapa en rikare inlärningsupplevelse (Liberg, 2008).

6. Diskussion och slutsats

Denna kunskapsöversikt har syftat till att undersöka forskning om elevers skrivutveckling påverkas positivt eller negativt av ett genrepedagogiskt arbetssätt. Nedan presenteras även vilka utmaningar och framgångsfaktorer som kan identifieras när man implementerar genrepedagogik i mellanstadiet.

Hermansson et al. (2019) kommer fram till att samarbete mellan elever kan bidra till framgång inom textskapande vilket i sin tur kan göra så att eleverna känner sig mer motiverade. Även Walldén (2019, s.43-44) menar att stöttning är en central del i arbetet med cirkelmodellen och att den har en positiv inverkan på ett kollektivt plan. Stöd och samskrivande kan alltså leda till att elevernas intresse för skrivandet ökar men också bibehållas genom hela arbetsprocessen jämfört med om de skulle producera texter utan hjälp.

I resultatet framgår det även att genrepedagogiken har färdiga mallar för hur olika texttyper ska skrivas och att dessa fungerar som en vägledning för lärarna och en stödstruktur (scaffolding) för eleverna. Genom att använda dessa mallar får eleverna tydliga riktlinjer och en konkret vägledning som stödjer och hjälper dem i deras skrivprocess (Sandell Ring, 2008). Walldén (2019, s.95) skriver att lärande som sker genom explicit undervisning om genrer kan ge en djupare förståelse men även ha en positiv effekt och påverkan på elevers läs- och skrivutveckling, vilket bekräftas i Kindenbergs (2021) studie, med hänvisning till Bae (2012). Olika delar av det genrepedagogiska arbetssättet kan alltså, genom stödet och samarbetet ge positiva effekter på skrivutvecklingen eftersom motivationen och intresset kan öka. Detta fastslår Graves och Garton (2017, s.456) i sin artikel där de även beskriver stöttningens betydelse för att lära sig att gå från vardagligt till ett mer akademiskt språk. Troyan et al. (2021, s.387) beskriver att detta i sin tur kan leda till att den akademiska ojämlikheten mellan elever kan minska.

Sandell Rings (2008) studie visar att flera intervjuade lärare som har använt sig av det genrepedagogiska arbetssättet i sin undervisning, upplever att det har skett en positiv utveckling hos sina elever. Detta gäller framförallt elevernas skrivfärdigheter och förståelse för olika texttyper. Med denna vetenskap skulle genrepedagogiken kunna vara en metod som kan främja språklig utveckling och skrivkompetens hos eleverna i dagens skola vilket även

kan härledas till Libergs (2021, s.21) konferensbidrag där hon skriver att literacypraktiker är viktigt för kunskapsinhämtningen.

Det finns dock en oro bland de intervjuade lärarna i Sandells Rings (2008) studie som menar att undervisningen kan bli för statisk och strikt. En del bekymrar sig även för att metoden ska begränsa elevernas kreativitet och känsla för att skriva på sitt eget sätt vilket kan ske i ett explicit textarbete (Sandell Ring, 2008). Flera lärare uttrycker dessutom att genrepdagogen generellt sett uppfattas som avancerad och att det kan vara en utmaning att implementera metoden fullt ut. Osäkerheten kan bero på okunskap och rädsla för att göra fel. Walldén (2017) uttrycker dessutom att det inte finns några direkta direktiv eller explicita läromedel som behandlar genrepdagogen och dess strukturer (Walldén, 2017, s.102).

Genrepdagogen kan betraktas från olika perspektiv och Liberg (2008, s.14) skriver att den i Sverige ofta associeras med cirkelmodellen vilket är en förenklad syn på metoden. Hansson (2013, s.7) förklarar att om inte alla tre komponenter inom pedagogiken används försvinner den ursprungliga ideologin. Lärare behöver kontinuerligt se över och anpassa sina undervisningsmetoder men också hålla sig ajour om ny forskning och nya arbetssätt. För att arbeta genrepdagogiskt är det alltså viktigt att pedagoger får utbildning i metoden och dess komponenter annars uppnås eventuellt inte den önskade effekten av den (Hansson, s.7).

Huruvida genrepdagogen är en gynnsam metod eller inte beror på hur lärare balanserar och strukturerar upp sin undervisning, menar Kindenberg (2021). Även i Libergs (2008, s.19) sammanfattning av Ivaničs (2004:240–242) studie betonas vikten av lärares medvetenhet beträffande pedagogiska metoder och synsätt. Det framhålls även att de mest framgångsrika skolorna är de som integrerar flera sätt att undervisa, eftersom det kan göra så att en större del av elevers behov och inlärningsstilar tillgodoses. De olika metoderna kan dessutom komplettera varandra och ge en rikare inlärningsupplevelse.

6.1 Metodkritik

Till en början ville vi fokusera på cirkelmodellen och läs- och skrivutveckling, men då detta inte gav tillräckligt med resultat som var baserade på undervisning i Sverige så valde vi att utvidga sökområdet och bygga vår frågeställning kring genrepdagogen istället. Generellt sett refererar många artiklar till cykeln för undervisning och lärande och inte genrepdagogen som en helhet.

Vi har använt oss av två artiklar som är äldre än tio år gamla. Detta eftersom vi tyckte att de innehöll relevant och intressant information om genrepedagogiken. Det finns på grund av detta flera utvecklingsmöjligheter samt en möjlighet till djupare reflektion över de teoretiska perspektiven och tillämpningen i klassrummet. Våra nyckelord skulle vi kunna reflekterat mer över och bearbetat så att nyare forskning kommit till användning. Vi blev lite begränsade i vårt sökande efter artiklar eftersom vi hade bestämt oss för att undersökningen inte skulle koncentreras på andraspråkselever. Hade inte sökningarna begränsats utan också inkluderat andraspråkstalare, så hade vi kanske fått fler resultat.

6.2 Förslag på framtida forskning

Vidare forskning behövs för att få en tydligare insikt om genrepedagogikens effekter på elevers skrivutveckling. Då en del lärare anser sig arbeta genrepedagogiskt när de använder cirkelmodellen, skulle det vara intressant att få veta mer om hur andra lärare som anser sig använda metoden faktiskt använder den i sin undervisning. Detta skulle bäst göras genom intervjuer med undervisande pedagoger. Det skulle även vara intressant att undersöka huruvida samtliga delar av det genrepedagogiska arbetssättet behöver användas för att metoden ska vara användbar. Är exempelvis cirkelmodellen tillräcklig för att uppnå önskad effekt, eller faller ideologin helt?

Referenser

Bae, H. J. (2012). The effectiveness of genre-based L2 writing instruction on Korean middle school students' writing ability. *English Teaching*, 67(3), 147-180.

<https://eds.p.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=1&sid=58950a28-2d4a-4c00-990b-4af888cf550e%40redis>

Braun, V., & Clarke, S. (2006) Using thematic analysis in psychology, *Qualitative Research in Psychology*, 3:2, 77-101.

<https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>

Graves, K., & Garton, S. (2017) An analysis of three curriculum approaches to teaching English in public- sector schools. *Cambridge university press*.

<https://www.cambridge.org/core/journals/language-teaching/article/abs/an-analysis-of-three-curriculum-approaches-to-teaching-english-in-publicsector-schools/9EBD3FFCC48373BB8D0F45D9686D3534>.

Hansson, F. (2013). *Genrepedagogik på svenska en fiffig metod?*. [Elektronisk resurs] Stockholm University, Faculty of Humanities.

<https://mau.diva-portal.org/smash/get/diva2:1408286/FULLTEXT01.pdf>

Hermansson, C., Jonsson, B., Levlin, M., Lindhé, A., Lundgren, B. & Norlund Shaswar, A. (2019). The (non)effect of Joint Construction in a genre-based approach to teaching writing. *The Journal of educational research* (Washington, D.C.). [Elektronisk resurs]

<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:umu:diva-156988>

Ivanič, R. 2004. Discourses of Writing and Learning to Write. *I: Language and Education* Vol. 18, No 3. 220–245. [Elektronisk resurs]

<https://core.ac.uk/download/pdf/71299.pdf>

Kindenberg, B (2021). *Fixed and flexible, correct and wise: A case of genre-based content-area writing*. Stockholm University, Department of language education, PDF.

https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0898589821000371?ref=pdf_download&r=RR-7&rr=83765748d96d10ef

Kuyumcu, E. (2013). Genrebaserad undervisning som pedagogiskt utvecklingsarbete.

Skolportens numrerade artikelserie för utvecklingsarbete i skolan, 2013(3), 12 – 20.

http://www.asinger.net/Undervisning_Larande_nr3_2013.pdf

Kuyumcu, E. (2004). *Genrer i skolans språkutvecklande arbete*. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur.

Liberg, C. (2008). *Genrepedagogik i ett didaktiskt perspektiv*. S.11-25. [Elektronisk resurs]

Uppsala universitet, Rapport från ASLA:s höstsymposium, Stockholm, 7–8 november 2008.

Språk och lärande. Redaktör Päivi Juvonen.

<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:284157/FULLTEXT01.pdf>

Liberg, C. (2021). *Literacypraktiker i skolans olika ämnen*. S.9-36. [Elektronisk resurs]

Uppsala universitet, Rapport om ämnesdidaktiska perspektiv på språk och litteratur, 24-25, november 2021. Redaktör Anna Carin Billing et.al.

<https://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1789403/FULLTEXT01.pdf>.

Liberg, C. & Smidt, J. (red.) (2019). *Att bli lärare i svenska*. (Första upplagan). Stockholm: Liber.

Olsson Jers, C. (7 oktober 2020). *Lärare inspirerar och stödjer genom sin muntliga kommunikation*.

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/artiklar-om-forskning/larare-inspirerar-och-stodjer-genom-sin-muntliga-kommunikation>

Sandell Ring, A. (2008). *Genrepedagogik: En explicit modell för språk-och ämnesundervisning*. Magisteruppsats. Linköpings universitet.

<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:18441/FULLTEXT01.pdf>

Skolverket (2022b). Kommentarmaterial till kursplanen i svenska - Grundskolan. Stockholm. Skolverket.

<https://www.skolverket.se/getFile?file=9864>

Skolverket (2022a) Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Stockholm. Skolverket.

<https://www.skolverket.se/getFile?file=9718>

Troyan, F, Harman, R & Zhang, X (2021) Critical SFL praxis in teacher education: insights from Australian SFL scholars. *Language and Education*, 35:5, 383-401.

<https://doi.org/10.1080/09500782.2020.1807563>

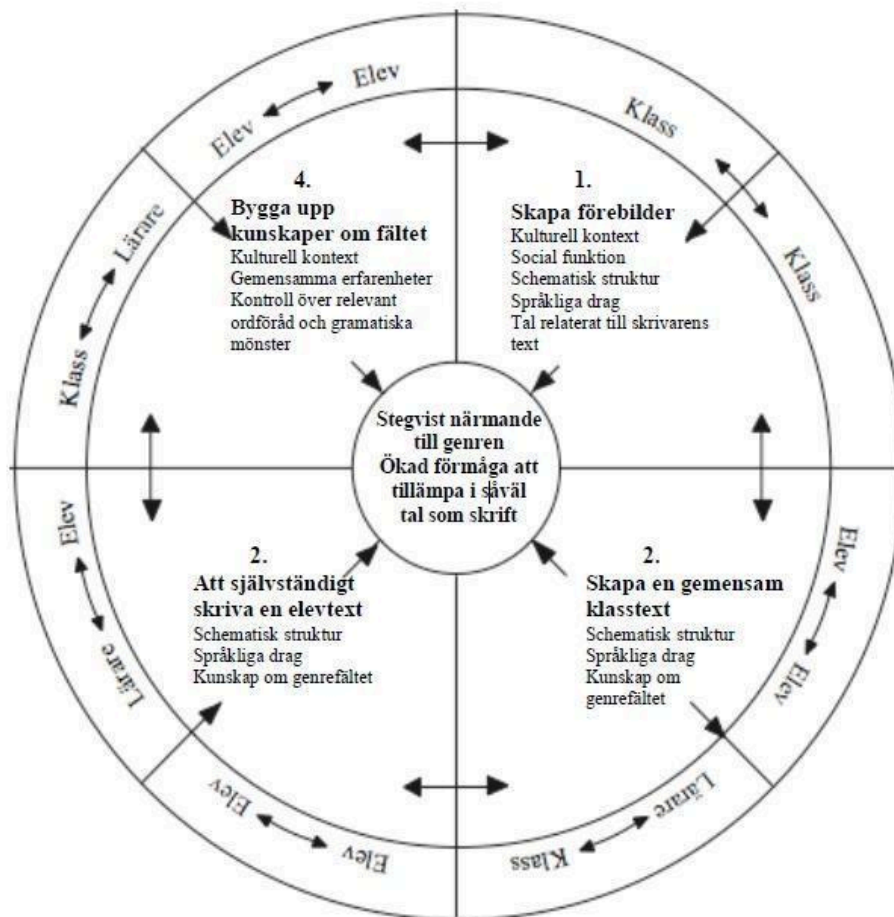
Walldén, R. (2019). *Genom genrens lins: pedagogisk kommunikation i tidigare skolor*. Diss. Malmö : Malmö universitet, 2019. Malmö.

<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1404469/FULLTEXT01.pdf>

Walldén, R. (2017). Genrer och språkliga resurser i grundskolans läromedel: ett funktionellt perspektiv. [Elektronisk resurs] *Forskning om undervisning och lärande*. (5:2, 100-120).

<https://mau.diva-portal.org/smash/get/diva2:1400570/FULLTEXT01.pdf>

Bilaga 1 - Cirkelmodellen från Eija Kuyumcu

<http://nyisvenskaskolan.blogspot.com/2010/10/genrepedagogik-pa-mitt-satt.html>. (231113)

Bilaga 2 - Matris för sökningar

Datum	Databas	Sökord	Begränsningar (år, peer-review...)	Antal träffar	Valda artiklar (utifrån relevans för frågeställning)
13/11	Libsearch	Cirkelmodellen and Genrepedagogik	Peer review	1	<p>Hansson, Fredrik <i>Genrepedagogik på svenska: en fiffig metod?</i> https://mau.diva-portal.org/smash/get/diva2:1408286/FULLTEXT01.pdf</p> <p>Innehåller: -(Delvis) kopplingar till läroplanen om texttyper och skrivande -Genrepedagogikens tre komponenter. -Kort intervju/ undersökning kring genrepedagogik i uppsatser.</p>
13/11	Libsearch	Genrepedagogik	Peer review	18	<p>Kindenberg, Björn <i>Fixed and flexible, correct and wise: A case of genre-based content-area writing</i> PDF</p> <p>Innehåller: Studie om genrepedagogik och scaffolding.</p>
13/11	Libsearch	Genrepedagogik	Peer review	18	<p>Waldén, Robert <i>Genrer och språkliga resurser i grundskolans läromedel: ett funktionellt perspektiv</i> https://mau.diva-portal.org/smash/get/diva2:1400570/FULLTEXT01.pdf</p> <p>Innehåller: Undersökning av fem olika läromedel.</p>

13/11	Swepub	Genrepedagogik	Refereegranskat	17	<p>Liberg, Caroline <i>Genrepedagogik i ett didaktiskt perspektiv</i> https://www.diva-portal.org/mash/get/diva2:284157/FULLTEXT01.pdf</p> <p>Innehåller: -Språk och lärande s.11-26 -Genrepedagogik i ett didaktiskt perspektiv. -Meningsskapande och sakprosa. -Genrepedagogiska hjulet s.15. -Sociokulturella och politiska kontexten, -Språkhändelser, deltagarnas kognitiva processer, texten, s.17.</p>
13/11	Swepub	Genrepedagogik	Refereegranskat	17	<p>Walldén, Robert <i>Genom genrens lins. Pedagogisk kommunikation i tidigare skolor.</i> https://www.diva-portal.org/mash/get/diva2:1404469/FULLTEXT01.pdf</p> <p>Innehåller: -Explicita och implicita krav. -Metaspråkliga kunskaper.</p> <p>Finns mycket info om allt, ca 300 sidor. Kap 9.6 genom genrens lins - synlig pedagogik.</p> <p>“Genrepedagogiken är explicit därför ådrar den sig kritik” (s.301)</p>

13/11	ERIC	Genrebased content	Peer review	34	<p>Graves and Garton <i>An analysis of three curriculum approaches to teaching english in public sector schools</i> (kap 4) https://www.cambridge.org/core/journals/language-teaching/article/an-analysis-of-three-curriculum-approaches-to-teaching-english-in-publicsector-schools/9EBD3FFCC48373BB8D0F45D9686D3534</p> <p>Innehåller: Genrepedagogikens bakgrund</p>
13/11	Libsearch	Genrepedagogik i skolan	2013-2023 Peer review	4	<p>Liberg, Caroline <i>Literacypraktiker i skolans olika ämnen</i> https://uu.diva-portal.org/smas/h/get/diva2:1789403/FULLTEXT01.pdf</p> <p>Innehåller: Genrepedagogik och bakgrunden, mixade genrer och hybridgenrer. s 14 genrepedagogik. sociokulturella och politiska aspekten.</p>

13/11	Libsearch	Genre-based writing and Swedish school	Peer review	3	<p>Hermansson et.al <i>The (non)effect of Joint Construction in a genre-based approach to teaching writing</i> https://umu.diva-portal.org/smash/get/diva2:1293251/FULLTEXT02.pdf</p> <p>Innehåller: -Effectiveness of joint construction. -Teaching and learning (TLC). -Genre based approach. -Undersökning i 6 svenska skolor.</p>
13/11	Google Scholar	Genrepedagogik och Explicit undervisning	Peer review	5	<p>Sandell Ring A. <i>Genrepedagogik: En explicit modell för språk och ämnesundervisning.</i> http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:18441/FULLTEXT01.pdf</p> <p>Innehåller: -Lärares tankar kring sambandet mellan språk och ämnesinnehåll inom genrepedagogik. -Intervjuer.</p>
13/11	Google Scholar	Michael Halliday and SFL	Peer review	17	<p>Francis John Troyan, Ruth Harman & Xiaodong Zhang. <i>Critical SFL praxis in teacher education: insights from Australian SFL scholars.</i> https://www.tandfonline-com.proxy.mau.se/doi/pdf/10.1080/09500782.2020.1807563?needAccess=true</p> <p>Innehåller: -Systemisk funktionell grammatik. Halliday. -Tre metafunktioner.</p>